

Na obzoru nové výzvy z aplikace Ženevského aktu v roce 2023 a v dalších letech

New Challenges on the Horizon from the Application of the Geneva Act in 2023 and Beyond

Michal ČERNÝ¹

ABSTRAKT

Příspěvek se zabývá výzvami v právu označení původu a zeměpisných označení v souvislosti s přistoupením dalších států (Tunisko, Ruská federace) a mezinárodních společenství (OAPI) k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o ochraně označení původu a zeměpisných označení. Analyzuje rozdíly v právních úpravách a dovozuje výzvy, které vyplynou z budoucí aplikace Ženevského aktu v EU a jejích členských státech. Okrajově se zabývá také legislativními trendy v právu označení zeměpisného původu EU - zejména aktuálním stavem rozšíření okruhů předmětů s chráněnými označeními o řemeslné a průmyslové výrobky.

ABSTRACT

This paper examines the challenges in the law of appellations of origin and geographical indications in the context of the accession of other states (Tunisia, Russian Federation) and international organisation (OAPI) to the Geneva Act of the Lisbon Agreement on the Protection of Appellations of Origin and Geographical Indications. It analyses the differences in the legal arrangements and identifies the challenges that will arise from the future application of the Geneva Act in the EU and its Member States. It also looks peripherally at legislative trends in EU GI law - in particular the current state of the extension of the scope of protected subject matter to include craft and industrial products.

Klíčová slova

Česká republika, členský stát, Evropská unie, EAEU, mezinárodní zápis (ochrana), OAPI, Organisation Africaine de la Propriete Intellectuelle, označení původu, Ukrajina, třetí země, Tunisko, veřejný pořádek, združení označení, zeměpisné označení, Ženevský akt Lisabonské dohody o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Krym, Rusko.

Key words

Czech Republic, Member State, European Union, EAEU, international registration (protection), OAPI, Organisation Africaine de la Propriete Intellectuelle, designation of origin (appellation of origin), genericness of indication, Ukraine, third country, Tunisia, public order, appellation pooling, geographical indication, Geneva Act of the Lisbon Agreement on the Protection of Appellations of Origin and Geographical Indications, Crimea, Russia.

* Publikovaný komentář nepodliehal recenznému konaniu.

¹ JUDr. Michal Černý Ph.D. je odborným asistentem Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, patentovým zástupcem (M+D) a ETMA & EDA - kvalifikovaným zástupcem před EUIPO

Úvodem

Ženevským aktem Lisabonské dohody o ochraně označení původu a zeměpisných označení jsme se na stránkách Duševného vlastnictví již opakovaně zabývali.^{2, 3, 4} Předmětem tohoto příspěvku je poskytnout informaci o dalším rozvoji smluvní unie (Lisabonské dohody ve znění Ženevského aktu) a analyzovat některé možné problémy a jiné výzvy, které může poslední vývoj přinést v důsledku přistoupení nových členů.

Krátce se také zaměříme na legislativní trendy v právu ochrany označení původu a zeměpisných označení v Evropské unii, především na rozšíření okruhu produktů s chráněnými označeními o *řemeslné a průmyslové výrobky*.

Připomínáme, že ŽA byl sjednán na konferenci Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO/OMPI) v Ženevě 21.05.2015. Původními signatáři ke dni 21.05.2015 byly tyto státy: Bosna a Hercegovina, Burkina Faso, Kongo, Francie, Gabon, Maďarsko, Mali, Nikaragua, Peru, Rumunsko a Togo. Později ŽA podepsaly tyto státy: Itálie (22.05.2015), Portugalsko (05.08.2015), Kostarika (13.10.2015), Moldávie (11.04.2016). Z těchto států uložily ratifikační listiny Francie (21.01.2021), Maďarsko (10.06.2021) a Peru (18.07.2022).

Smluvní stranou ŽA se může stát:

1. každý stát, který je stranou Pařížské unijní úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví, dále
2. každý členský stát Světové organizace duševního vlastnictví, pokud prohlásí, že jeho národní předpisy o ochranně označení původu, zeměpisných označení a ochranné známky jsou v souladu s ustanoveními Pařížské unijní úmluvy a konečně
3. *mezivládní organizace*, jejíž alespoň jeden členský stát je stranou Pařížské unijní úmluvy a tato mezivládní organizace prohlásí, že byla podle svých vnitřních

postupů řádně zmocněna k tomu, aby se stala stranou tohoto aktu, a že podle ustavující smlouvy této mezivládní organizace platí právní předpisy, podle nichž lze získat ochranu zeměpisných označení na regionální úrovni. Právě posledně uvedeným případem je Evropská unie a od 2022/2023 také OAPI - k tomu viz. dále.

ŽA vstoupil v platnost 26.02.2020. Následně z členských států EU uložily ratifikační listiny Francie a Maďarsko a přistoupilo Česko (02.06.2022). K 02.09.2022 ŽA zahrnovalo území Evropské unie (27 členských států, samostatně pak také Francie, Maďarsko a Česko), Kambodža, Albánie, Samoa, K.L.D.R., Laos, Švýcarsko,⁵ Kapverdy, Omán, Ghana,⁶ Peru.

1. Vývoj v roce 2023

Dne 15.12.2022 přistoupila k ŽA Africká organizace duševního vlastnictví (v orig. fr. *Organisation Africaine de la Propriete Intellectuelle*, ve zkratce „OAPI“; v angl. překladu African Intellectual Property Organization, ve zkratce „AIPO“), která sdružuje 17 afrických států - Benin, Burkina Faso, Čad, Gabon, Guinea, Guinea Bissau, Kamerun, Komory, Kongo, Mauretánie, Mali, Niger, Pobřeží slonoviny (Cote d'Ivoire), Rovníková Guinea, Senegal, Středoafriická republika, Togo.⁷

OAPI si při přistoupení vyhradilo doplňujícími prohlášeními následující:

- individuální poplatek za věcný průzkum dle čl. 7(4) ŽA a
- prodloužení lhůt nad rámec základních smluvních lhůt (čl. 15(1), 17 a 29(4) ŽA.

Účinky přistoupení nastaly ve vztahu k OAPI (a jeho členským státům) dne 15.03.2023. Ke stejnému dni nastaly účinky vstupu v platnost k ŽA pro Pobřeží slonoviny (Côte d'Ivoire), které již samostatně přistoupilo dříve, ale s výhradou pozdější aplikace vázané na přistoupení OAPI.

2 viz. ČERNÝ, M. *Změny v právu označení zeměpisného původu v důsledku vstupu Ženevského aktu v platnost, Nařízení (EU) 2019/1753 a Brexitu*. In *Duševné vlastnictví*, 2021, 1. S.6-29.

3 ČERNÝ, M. *Informace ze světa označení původu a zeměpisných označení: První sady unijních označení k mezinárodní ochraně podle Ženevského aktu* In *Duševné vlastnictví*, 2021, 3-4, S. 52-55. Dostupné on-line (Open Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2021/03/eDV_2103_04.pdf

4 ČERNÝ, M. *Označení původu a zeměpisná označení produktů z členských států EU k mezinárodnímu zápisu v roce 2022*. In *Duševné vlastnictví*, 2022, 3-4, s. 66-69. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf

5 švýcarskými úpravami práva označení zeměpisného původu a komplikovanými vztahy k EU jsem se zabýval m.j. také ve svém díle ČERNÝ, Michal *Zeměpisná ochranná známka („EMMENTALER“) jako nástroj opětovného prosazení ochrany označení výrobku zvláštních vlastností?* In RONOVSÁ, Kateřina - HAVEL, Bohumil - LAVICKÝ, Petr a kol. *Pocta prof. Janu Hurdíkovi k 70. narozeninám*. Základní otázky života, práva a vůbec ...! Brno : Masarykova univerzita, 2021

6 přistoupení 03.11.2021 - viz. *Lisbon Notification No. 49* (dostupná on-line na adrese: https://www.wipo.int/treaties/en/notifications/lisbon/treaty_lisbon_49.html), dne 29.07.2022 pak Ghana deklarovala individuální poplatek za věcný průzkum dle čl. 7(4) ŽA - viz. *Lisbon Notification No. 53* (dostupná on-line na adrese: https://www.wipo.int/treaties/en/notifications/lisbon/treaty_lisbon_53.html)

7 jde vesměs o frankofonní země - bývalé francouzské kolonie v tzv. černé Africe

V roce 2023 zatím přistoupily další čtyři země. Dne 06.04.2023 přistoupilo k ŽA Tunisko.⁸ Účinky přistoupení nastaly ve vztahu k Tunisku dne 06.07.2023. Ochraně označení původu a zeměpisných označení v Tunisku se věnujeme dále v kapitole 3 tohoto příspěvku.

Dne 11.05.2023 přistoupila k ŽA Ruská federace (dále také jen „RF“),⁹ účinky jejího přistoupení nastaly 11.08.2023. Ruská federace k listině o přistoupení připojila několik doplňujících prohlášení:

- v souladu s vnitrostátními právními předpisy Ruské federace [čl. 6(5)(b) ŽA] je zapsané označení původu nebo zeměpisné označení v Ruské federaci chráněno ode dne přijetí rozhodnutí o poskytnutí právní ochrany;
- ochrana vyplývající z mezinárodního zápisu se vztahuje na území Ruské federace pouze tehdy, pokud je zaplacen poplatek na pokrytí nákladů na věcný přezkum mezinárodního zápisu a správní poplatek související s používáním označení původu nebo zeměpisného označení příjemci v Ruské federaci [čl. 7(4) ŽA], a
- lhůta uvedená v čl. 15(1) ŽA se prodlužuje o jeden rok v souladu s postupy stanovenými za tímto účelem v předpisech podle Ženevského aktu Lisabonské dohody [čl. 29(4) ŽA].

Lze očekávat, že v důsledku shora uvedených prohlášení (výhrad) může být skutečně získání účinků ochrany mezinárodním zápisem v Ruské federaci ekonomicky i časově nákladnější.

Dále lze očekávat, že Ruská federace v zájmu producentů výrobků s ruskými OP/ZO bude usilovat o získání mezinárodní ochrany označení dle ŽA. To s velkou pravděpodobností přinese výzvy pro Komisi EU a národní úřady průmyslového vlastnictví členských států, protože Ruská federace chrání OP/ZO i pro produkty, které dosud zůstávají mimo evropsko-unijní úpravy.

Ochrana označení původu a zeměpisných označení v Ruské federaci se věnujeme dále v kapitole 4 tohoto příspěvku.

Přistoupení Ruské federace se netýká *Euroasijské ekonomické unie* (dále také jen „EAEU“). Tato mezinárodní organizace, ve které je RF členem, a která sdružuje některé nástupnické státy bývalého SSSR (z post-sovětského prostoru), je postavena na jiných základech. K tomu více dále

v kapitole 4 tohoto příspěvku.

Konečně v roce 2023 přistoupily také dvě další africké země, které nejsou členy organizace OAPI, a to Svatý Tomáš a Principův ostrov (účinky přistoupení k 02.11.2023) a Senegal (účinky přistoupení k 05.12.2023).

2. Ochrana OP/ZO v Tunisku

Ochrana označení původu v Tunisku má dlouhodobou tradici, Tunisko patří mezi smluvní strany Lisabonské dohody již od svého přistoupení k Lisabonské dohodě (31.07.1973), účinky vstupu k 31.10.1973. Od 09.07.1974 je mezinárodním zápisem chráněno 7 označení původu tuniských vín.¹⁰

Ačkoliv evropsko-unijní systémy ochrany OP/ZO již delší dobu umožňují také zápis označení zahraničních výrobků, v databázi *eAmbrosia (Komise EU)* ani *GIview (EUIPO)* nejsou dosud nebyla zapsána žádná chráněná označení tuniských produktů. Autor připomíná, že podmínkou ochrany zahraničního označení v EU je doložení existence srovnatelné ochrany označení v zemi původu výrobku. Tunisko (jeho producenti) zjevně nešlo touto alternativní cestou.

Tunisko chrání OP/ZO v současné době podle několika právních předpisů, všechny reflektují také Dohodu TRIPS.¹¹ v Tunisku je možné dosáhnout ochrany označení jak pro zemědělské výrobky, tak také pro výrobky řemeslné.

Právními předpisy regulujícími ochranu označení v Tunisku jsou:

- zákon č. 99-57 ze dne 28.06.1999 o kontrolovaných označeních původu a údajích o původu zemědělských produktů,
- zákon č. 2007-68 ze dne 27.12.2007 o označeních původu, zeměpisných označeních a údajích o původu řemeslných výrobků,
- Celní kodex - přijatý zákonem č. 2008-34 ze dne 02.06.2008 a doplněný zákonem č. 2018-56 ze dne 27.12.2018.

Od roku 2009 došlo v Tunisku k zápisu několika prvních označení původu a zeměpisných označení tuniských zemědělských výrobků a potravin. V roce 2012 byla zapsána označení původu Figues de Dgebba (pro fíky) a Huile

⁸ viz. *Lisbon Notification No. 55* (dostupná on-line na adrese: https://www.wipo.int/treaties/en/notifications/lisbon/treaty_lisbon_55.html),

⁹ viz. *Lisbon Notification No. 56* (dostupná on-line na adrese: https://www.wipo.int/treaties/en/notifications/lisbon/treaty_lisbon_56.html)

¹⁰ AO589 - AO 595: KELIBIA "A.O.C.", MUSCAT DE KELIBIA "A.O.C.", VIN MUSCAT DE KELIBIA "A.O.C.", MUSCAT DE THIBAR "A.O.C.", COTEAUX DE TEBOURBA "A.O.C.", SIDI SALEM "A.O.C.", MORNAG V.D.Q.S

¹¹ Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví (Dohoda TRIPS) - v ČR vyhlášena Sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., o sjednání Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO)

d'olive de Téboursouk (pro olivový olej). Těmto označením byla poskytnuta ochrana mezinárodním zápisem v letech 2020 resp. 2021.¹²

Mezi lety 2009 - 2012 bylo v Tunisku zapsáno také 5 zeměpisných označení zemědělských výrobků a potravin (Grenades de Gabès, Pomme de Sbiba Kasserine, Huile d'olive de Monastir, Deglet Enour Tunisiene (Degulet Nour Tozeur-Kebili-Gafsa), Menthe d'El Farch Tataoine), před přistoupení Tuniska k Ženevskému aktu ale nebyla možná jejich ochrana mezinárodním zápisem.

Na tuniskou ochranu aspiruje i dalších cca 10 označení, jejichž způsobilost je zkoumána.¹³ Jde o následující označení:

- masných výrobků: Viande d'agneau de race ovine Noir de Thibar, Viande d'agneau de race Barbarine du Centre Tunisien,
- sýrů: Fromage au lait de brebis de race Sicilo-sarde, Ricotte au lait de brebis de race Sicilo-sarde,
- ovoce, zeleniny a obilovin: Tomates géothermales du Sud Tunisien, Artichauts de la basse vallée de Medjerda, Orange Maltaise demi-sanguine du Cap Bon, Abricot Amor Leuch de Kairouan, Raisin apyrène de Regueb, Figue de Barbarie de Zelfène,
- čerstvých ryb a korýšů: Crevettes royales de Gabès.

Vznik ochrany k žádnému z těchto tuniských označení dosud nebyl publikován. Ačkoliv autor vnímá dosud neexistující status ochrany těchto označení, přesto si dovoľí - byť možná předčasně, - upozornění na jedno možné riziko.

Shora uvedená označení tuniských sýrů Fromage au lait de brebis de race Sicilo-sarde¹⁴ a Ricotte au lait de brebis de race Sicilo-sarde¹⁵ by potenciálně mohla vyvolávat u evropsko-unijních spotřebitelů klamnou představu o původu produktů. Obsahují totiž výrazy „Sicilo-sarde“. Pokud by tomu tak bylo, je na místě odmítnout účinky ochrany (mezinárodním zápisem) v EU, byla-li by tato označení přihlášena k mezinárodnímu zápisu.

Výraz „Sicilo-sarde“ je v Tunisku vnímám jako označení pro ovčí mléko, je původně odvozen od plemene zvířat (ovcí). Férové posouzení případné žádosti v EU bude pomyslným oříškem, převážit by ale mělo vnímání z pozice průměrného evropského spotřebitele. Na druhou stranu případné odmítnutí by v současné době muselo být založeno na extenzivním výkladu čl. 6(2) druhý pododstavec ve spojení s čl. 6(3) druhý pododstavec [Nařízení \(EU\) 1151/2012](#).

3. Ochrana OP/ZO v Ruské federaci¹⁶

3.1. Úvodem

Již od roku 1992 je možné podávat v Ruské federaci žádosti o ochranu označení původu a prvnímú označení byla poskytnuta ochrana v roce 1994.¹⁷ Jak uvádí např. Orlova,¹⁸ od 27.07.2020 je možné zapsat také zeměpisné označení - v důsledku novelizace Občanského zákoníku Ruské federace (Federálním zákonem č. 230-FZ ze dne 26.07.2019¹⁹). Zeměpisná označení a označení původu výrobku jsou upravena v čl. 1516 - 1537 [Občanského zákoníku](#) (dále jen „OZRF“). Občanský zákoník upravuje systém sui generis zápisu.

Zeměpisná označení (rus. singul. Географические указание) a označení původu výrobku (rus. Наименование места происхождения товара) jsou definována v čl. 1516 [OZRF](#).

Označením původu zboží se dle čl. 1516(1/2) [OZRF](#) rozumí označení, které je současným nebo historickým, oficiálním nebo neoficiálním, úplným nebo zkráceným názvem země, městského nebo venkovského sídla, oblasti nebo jiného zeměpisného umístění, které takové označení zahrnuje nebo odvozenina takového označení a vešla ve známost v důsledku používání u zboží, jehož zvláštní vlastnosti jsou určovány výhradně přírodními podmínkami a/nebo lidským faktorem typickým pro danou zeměpisnou oblast. Na území produkčního území označení musí být provedeny všechny fáze zhotovení zboží, které podstatně ovlivňují utváření speciálních vlastností zboží.

Zeměpisným označením se rozumí označení, které identifikuje zboží pocházející z území zeměpisné oblasti, jehož kvalita, pověst nebo jiné vlastnosti jsou podstatně

12 Huile d'olive de Téboursouk je chráněno jako AO 1150 od 03.03.2020, Fignes de Dgebbba je chráněno jako AO 1155 od 22.03.2021

13 blíže viz. Anonymus (Republique de Tunisie). Les Signes de Qualité Liés à l'Origine Tunisie, dostupné on-line na adrese: <https://dokumen.tips/education/les-signes-de-qualite-liés-a-lorigine-en-tunisie-document-de-formation.html?page=3> nebo na adrese https://www.slideshare.net/ExternalEvents/les-signes-de-qualit-lis-lorigine-en-tunisie-document-de-formation-2010?from_action=save

14 v překladu Sýr ze sicilsko-sardinského ovčího mléka

15 v překladu Ricotta ze sicilsko-sardinského ovčího mléka

16 text této kapitoly vychází z již dříve publikovaného textu v díle ČERNÝ, M. - HAZUCHA, B. - PRCHAL, P. - MACKO, L. - ROMANOVÁ, R. Bezkontaktní výzvy v právu duševního vlastnictví (2021). Pro účely této publikace byl však aktualizován a přepracován.

17 jde o označení původu КРАСНОСЕЛЬСКАЯ СКАНЬ, kterému byla poskytnuta ochrana 21.04.1994. Blíže viz. výpis z rejstříku vedeného ROSPATENT, dostupný na adrese: https://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=1&TypeFile=html#

18 ORLOVA, V. *The amendments to the Russian Civil Code concerning the legal protection of geographical indications have come into force*. In pgplaw.com (28.07.2020), dostupné on-line na adrese: <https://www.pgplaw.com/analytics-and-brochures/alerts/entered-into-force-amendments-to-the-civil-code-of-the-russian-federation-on-the-legal-protection-of/>

19 dostupný on-line např. zde: <https://rg.ru/2019/07/31/azakony-dok.html>

spojeny s jeho zeměpisným původem (vlastnosti zboží). OZRF v čl. 1516(1/1) vyžaduje, aby alespoň jedna z fází zhotovení zboží, podstatně ovlivňující utváření vlastností zboží, byla provedena na produkčním území tohoto zeměpisného označení.

Shora uvedené definice se přibližují definicím ZO resp. OP, které jsou upraveny v právu EU upravujícím tyto instituty pro zemědělské výrobky a potraviny.

Federální rejstřík označení původu a zeměpisných označení vede v Ruské federaci Rospatent, federální služba průmyslového vlastnictví. Ruská federace chrání zápisem v národním rejstříku více než 300 označení původu a zeměpisných označení nejrůznějších výrobků, z nichž je 44 označení zahraničních výrobků, zbytek tvoří označení produktů, které RF považuje za ruské. Mezi nimi i 6 označení produktů pocházejících z produkčních oblastí na Krymu.

3.2. Doba ochrany, produktová neutralita, informace o již zapsaných označeních

Podle čl. 1531(1) OZRF jsou zeměpisná označení i označení původu zapisována na dobu 10 let. Tato doba ochrany může být prodloužena.

OZRF nezná produktová omezení, lze tedy zápisem chránit označení pro jakoukoliv movitou věc, která může být považována za zboží. Ze zapsaných 271 označení ruských produktů je zapsáno následující:

- 88 označení původu pro minerální vody,
- 77 označení původu řemeslných (tedy nezemědělských) výrobků,
- 82 označení zemědělských výrobků a potravin, z nich je 64 chráněno jako označení původu a 18 jako zeměpisné označení,
- 8 označení původu vín (a k nim také další 5 označení vín pocházejících z Krymu - která nezahrnujeme do označení ruských výrobků - k tomu viz. dále),

- 7 označení původu lihovin (např. РУССКАЯ ВОДКА, ДЕРБЕНТ, ДАГЕСТАН, КИЗЛЯР), a to včetně dvou označení výrobků, které v kategorizaci EU nemají obdobu (СТОЛБУШИНСКИЙ СБИТЕНЬ,²⁰ СТОЛБУШИНСКИЙ ЗВАР²¹) - obě tato označení jsou chráněna pro horké nápoje z medu a koření (ovšem bez vína) - hovorově bývají připodobňovány jako „ruské svařáky“

- 8 označení původu surovin (КОЕЛГИНСКИЙ МРАМОР, УФАЛЕЙСКИЙ МРАМОР, ЕЙСКАЯ, ГРЯЗЬ КАРАЧИНСКАЯ, НОВОРОССИЙСКИЙ ЦЕМЕНТ, МАНСУРОВСКИЙ ГРАНИТ, БАЛАХТИНСКИЙ УГОЛЬ),

- 1 označení původu zapsané pro zvířata - АСТРАХАНСКИЙ ВЕРБЛЮД (č. reg. 175, chráněno od 31.10.2018).

3.3. Záписy označení zahraničních produktů v Ruské federaci podle ruské federální úpravy

Do rejstříku je možné zapsat také označení výrobku pocházejícího ze zahraničí, a to s podmínkou prokázání obdobné ochrany ve státě produkce - srov. čl. 1522(3/5) OZRF.

Takto jsou zápisem chráněna v Ruské federaci tato označení zahraničních výrobků²² pocházejících z následujících států:

- České republiky: (БУДЕЕВИЦКИ ПИВО) BUDEJOVICKE PIVO, CЕСKОBUDEJOVICKE PIVO (ЧЕСКОБУДЕЕВИЦКИ ПИВО), BUDĚJOVICKÝ MĚŠŤANSKÝ VAR BUDWEISER BÜRGERBRÄU,²³ (БУДЕЕВИЦКИ ПИВО - БУДВАР) BUDEJOVICKE PIVO - BUDVAR, BUDEJOVICKE BUDVAR (БУДЕЕВИЦКИ БУДВАР), BUD (БУД), KARLOVARSKA HORKA KARLOVARSKA ХОРКА; KARLSBADER BITTER КАРЛСБАДЕР БИТТЕР, BUDĚJOVICKÉ PIVO BUDWEISER BIER BIÈRE DE BUDWEIS BUDWEIS BEER,²⁴
- Rumunsko: MURFATLAR,²⁵
- Itálie: ASTI, PROSCIUTTO DI PARMA, GRANA PADANO, PARMIGIANO REGGIANO, Prosecco, GORGONZOLA,²⁶

20 čl. 221

21 č. 222

22 dosud celkem 40 označení zahraničních výrobků

23 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=18&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=19&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=20&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=21&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=22&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=38&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=92&TypeFile=html#

24 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=20&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=21&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=22&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=38&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=92&TypeFile=html#

25 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=99&TypeFile=html#

26 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=114&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=116&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=130&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=131&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=154&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=167&TypeFile=html#

- **Bulharska:** БОЛГАРСКАЯ БЕЛАЯ РАССОЛЬНАЯ БРЫНЗА - КОРОВЬЯ,²⁷
- **Francie:** COMTÉ (КОНТЕ), CÔTES DE PROVENCE (КОТ-ДЕ-ПРОВАНС),²⁸
- **Portugalska:** DOURO,²⁹
- **Běloruska:** ЛИДСКОЕ ПИВО, ЛИДСКИЙ КВАС,³⁰
- **Kuby:** HABANOS, CUBA,³¹
- **Gruzie:** АХАШЕНИ АКНАШЕНИ ახაშენი, КИНДЗМАРАУЛИ KINDZMARAU LI ქინძმარაული, МУКУЗАНИ MUKUZANI მუკუზანი, ТВИШИ TVISHI ტვიში, ХВАНЧКАРА KHVANCHKARA ხვანჭკარა, ЦИНАНДАЛИ TSINANDALI წინანდალი, ВАЗИСУБАНИ VAZISUBANI ვაზისუბანი, МАНАВИ MANAVI მანავი, НАПАРЕУЛИ NAPAREULI ნაფარეული, ГУРДЖААНИ GURJAANI გურჯაანი, КАХЕТИ КАКНЕТИ კახეთი, КВАРЕЛИ KVARELI ყვარელი, ТЕЛИАНИ TELIANI თელიანი,³²
- **Korejské republiky:** 고려홍삼 Korean Red Ginseng ко-рейский красный женьшень,³³
- **Mexika:** TEQUILA (ТЕКИЛА),³⁴
- **Vietnamu:** BUÔN MA THUỘT,³⁵
- **Spojených států amerických:** NAPA VALLEY,³⁶
- **Peru:** PISCO ПИСКО.³⁷

V minulosti bylo v Ruské federaci chráněné také armén-ské označení minerální vody APAPAT (v latince ARARAT, ale tato ochrana již zanikla v důsledku prohlášení neplatnosti k 12.06.2016.³⁸

Ruská federace chrání zápisem v národním rejstříku celkově více než 300 označení původu a zeměpisných označení nejrůznějších výrobků, z nichž je 44 *označení zahraničních výrobků*, zbytek tvoří označení produktů, které RF považuje za ruské. Mezi nimi i 6 označení produktů pocházejících z produkčních oblastí na Krymu.

3.4. Potenciálně problematické případy - označení krymských vín (a minerální vody), označení ruských vín perlivých (šampaňských)

Úvodem je vhodné zopakovat, že mezinárodní zápis označení chráněného na podkladě zápisu v některém smluvním státě nebo smluvně vázané mezinárodní organizaci (EU, OAPI) není automatický. Je na rozhodnutí smluvní strany, zda-li učiní žádost o mezinárodní zápis či nikoliv. EU postupuje dle *Nařízení (EU) 2019/1753* a činí tak v součinnosti s členskými státy. Ostatně touto problematikou jsme se také již zabývali na stránkách Duševného vlastnictva.³⁹ Následující text této podkapitoly je v současnosti nutno považovat za informativní. Právně by se stal aktuálním v případě, že by se RF rozhodla požádat ohledně následně uvedených označení o jejich mezinárodní zápis.

27 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=139&TypeFile=html#

28 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=138&TypeFile=html# , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=201&TypeFile=html

29 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=133&TypeFile=html#

30 https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=238&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=239&TypeFile=html

31 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=169&TypeFile=html# , <https://new.fips.ru/registers-web/action?acName=clickTree&nodeId=6&maxLevel=1> - označení zápisem chráněné pro rum

32 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=148&TypeFile=html# , http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=150&TypeFile=html# , http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=151&TypeFile=html# , http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=152&TypeFile=html# , http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=153&TypeFile=html# , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=223&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=224&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=225&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=226&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=227&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=228&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=229&TypeFile=html

33 číslo registrace 259, blíže viz. zde <https://new.fips.ru/registers-web/action?acName=clickRegister&regName=RUGP>

34 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=126&TypeFile=html#

35 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=147&TypeFile=html#

36 https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=278&TypeFile=html

37 https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=292&TypeFile=html

38 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=115&TypeFile=html#

39 viz. ČERNÝ, M. *Změny v právu označení zeměpisného původu v důsledku vstupu Ženevského aktu v platnost, Nařízení (EU) 2019/1753 a Brexitu*. In *Duševné vlastnictvo*, 2021, 1. S.6-29; ČERNÝ, M. *Informace ze světa označení původu a zeměpisných označení: První sady unijních označení k mezinárodní ochraně podle Ženevského aktu*. In *Duševné vlastnictvo*, 2021, 3-4, S. 52-55. Dostupné on-line (Open Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2021/03/eDV_2103_04.pdf ; ČERNÝ, M. *Označení původu a zeměpisná označení produktů z členských států EU k mezinárodnímu zápisu v roce 2022*. In *Duševné vlastnictvo*, 2022, 3-4, s. 66-69. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf

Obecně se dá konstatovat, že z hlediska mezinárodní ochrany ruských označení původu a zeměpisných označení by mělo být v EU i dalších státech odmítnuto poskytnutí ochrany mezinárodním zápisem těm označením, u nichž by poskytnutí ochrany bylo proti veřejnému pořádku, jak je chápán v EU a členských státech, resp. obecně v právních státech.

Dle názoru autora nemají být poskytnuty účinky ochrany v EU označením *krymských vín*, pokud je základem ochrany národní ochrana v Ruské federaci. Krym je dle mezinárodního práva součástí státního území Ukrajiny, byť je od roku 2014 okupován Ruskou federací. Skutečnost, že z pohledu ruských právních předpisů je Krym považován za součást jejího státního území, je zde irelevantní.

Jde o následující v RF chráněná (jako „domácí“) označení výrobků z Krymu:

- МАГАРАЧ,⁴⁰ (čes. Magarač) - pro vína, v RF chráněno od 25.08.2015,
- вина игристые НОВЫЙ СВЕТ,⁴¹ (čes. perlivá vína Nový Svět) - pro perlivá vína, v RF chráněno od 25.08.2015,
- МЕГАНОМ,⁴² (čes. Meganom), pro vína, v RF chráněno od 25.10.2015,
- КУБАНЬ. КРЫМСК,⁴³ (čes. Kubaň, Krymsk), v RF chráněno od 28.12.2022

Autor si dovoluje upozornit, že ochrana veškerých shora uvedených označení vznikla až po anexi Krymu Ruskou federací a podle ukrajinských právních předpisů předtím chráněna nebyla (a ostatně tato označení na Ukrajině nejsou chráněna zápisem ani nyní).

Výjimkou z posledně uvedeného je označení Новий Світ / Novyj Svit (Novy Svet), které je v EU chráněno jako zeměpisné označení ukrajinských vín na základě [Dohody o přidružení mezi EU a Ukrajinou, Brusel 21.03.2013, publikovanou v Úředním věstníku EU \(L 161, 29.05.2014\)](#). Ochrana tohoto ukrajinského označení v EU je již de iure věc vyřešená. Existence této ochrany vylučuje ochranu ruského označení již jen z důvodu homonymity.

Rozhodnutí o faktické ochraně zbývajících shora uvedených označení na území EU je z důvodu vyčerpávajícího charakteru ochranných systémů EU (a také [Nařízení \(EU\) 2019/1753](#)) výlučně v kompetenci Komise. Ta by měla důrazně odmítnout poskytnout účinky ochrany ze shora uvedených důvodů.

Dle názoru autora nebude v těchto případech ani splněna základní podmínka mezinárodního zápisu, kterou je ochrana označení (o. původu nebo zeměpisného o.) ve státě původu. Protože EU postupuje podle mezinárodního práva a Krym je stále považován de iure za součást státního území Ukrajiny, mezinárodní zápis se nemůže opírat o „domácí“ ochranu v Ruské federaci. V případě zeměpisného označení Новий Світ / Novyj Svit (Novy Svet) brání poskytnutí ochrany také již existující starší ochrana dle shora uvedené [Dohody o přidružení mezi EU a Ukrajinou](#).

Pátým v RF chráněným označením pro krymský produkt je označení původu: КРЫМСКАЯ, (čes. Krymskaja).⁴⁴ Toto označení je chráněno v RF od 29.04.2020, a to pro minerální vodu.

Protože minerální vody již dlouhodobě nepatří⁴⁵ do skupiny produktů souhrnně nazývaných jako zemědělské výrobky a potraviny (viz. [Nařízení \(EU\) 1151/2012](#)), nemají patřit do této skupiny ani v budoucnu (viz. [Návrh GIAWSR](#)⁴⁶) a s velkou pravděpodobností je nebude možné *pro absenci jakéhokoliv zpracování (výrobního kroku)* zahrnout ani do okruhu řemeslných a průmyslových výrobků v přijímané legislativní úpravě ochrany zeměpisných označení (jak je připravována Komisí) - viz. [Návrh GICIPR](#),⁴⁷ budou účinky ochrany (mezinárodním zápisem) individuálně odmítat smluvní strany, resp. v EU samostatně členské státy, které jsou stranami Ženevského aktu resp. v tomto případě také Lisabonské dohody, neboť shora uvedené označení je v RF zapsáno jako označení původu. Rozhodování národních orgánů členských států by se tak v případě ruské žádosti o mezinárodní zápis týkalo jak České republiky, Francie a Maďarska (smluvní strany [ŽA](#)), tak také Slovenska, Bulharska, Itálie a Maďarska (smluvní strany Lisabonské dohody, dosud však ne [ŽA](#)).

Dle názoru autora by měla Česká republika i další členské (smluvní) státy již jen z principiálního důvodu rozporu

40 blíže viz. http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=143&TypeFile=html#

41 blíže viz. http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=144&TypeFile=html#

42 blíže viz. https://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=145&TypeFile=html#

43 blíže viz. https://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=303&TypeFile=html#

44 blíže viz. https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=240&TypeFile=html

45 minerální vody byly vyřazeny ze seznamu zemědělských výrobků a potravin k účinnosti [Nařízení Rady \(ES\) č. 510/2006 ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin](#) - od 31.03.2006; předchozí [Nařízení Rady \(EHS\) č. 2081/92 ze dne 14. července 1992 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin](#) v příloze I zahrnovaly přírodní minerální vody a pramenité vody se okruhu produktů s chráněnými označeními

46 [návrh Komise COM\(2022\) 134 final 2022/0089\(COD\)](#), dostupný on-line na adrese: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52022PC0134&qid=1677504582495>

47 [návrh Komise COM\(2022\) 174 final 2022/0115\(COD\)](#), dostupný on-line na adrese: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:740589bd-bb3a-11ec-b6f4-01aa75ed71a1.0014.02/DOC_1&format=PDF

s veřejným pořádkem účinky ochrany КРЫМСКАЯ odmítnout. Jak bylo uvedeno, tento závěr je přirozeně podmíněn hypotézou podání žádosti o mezinárodní zápis uvedeného označení ze strany Ruské federace. Fakticky jde spíše o teoretický problém, neboť nelze příliš reálně očekávat export minerální vody z Krymu do EU.

3.5. Potenciální zásah do ochrany označení uvedením druhového charakteru produktu s chráněným označením (uvádění ruských vín perlivých jako „šampaňských“, lihovin jako „koňaků“)

Dále si zasluhují pozornosti také zápisy několika v RF chráněných označení vín z poslední doby - zejména pak z hlediska okruhu výrobků, pro která jsou zapsána. Také těchto označení by se mohly v budoucnu týkat žádosti RF o mezinárodní zápis dle Lisabonské dohody ve znění Ženevského aktu. Problematickými přitom nejsou tato označení sama o sobě, ale jako kolizní se může jevit uvedení výrobku, pro která jsou označení chráněna v domovském státě (RF), o něž se má opírat ochrana mezinárodním zápisem.

Jde o označení, u nichž se vyskytuje výraz „вина игристые (шампанские)“ - tedy v překladu „vína perlivá (šampaňská)“. Autor tohoto příspěvku se historii užívání tohoto druhového výrazu a jeho genezi v SSSR i v nástupnické RF již dříve obšírně zabýval ve své jiné práci, na kterou si tímto dovoluje odkázat.⁴⁸ Pro účely tohoto příspěvku postačí poukázat na tři skutečnosti:

1. druhové názvy užívané byly v bývalém SSSR odvozeny od označení „Champagne“ resp. „Cognac“ a nástupnická RF v této praxi pokračuje,
2. kolizní druhové výrazy byly v SSSR a v RF jsou i nadále upraveny v technických normách - upravujících druhové názvy výrobky ve vazbě na vlastnosti výrobku, a konečně
3. předpisy potravinového práva vyžadují (v případě vína) od poloviny roku 2021 uvádění druhového popisu produktu na jeho etiketě, což platí i pro vína importovaná do RF ze zahraničí; přitom ruská úprava nedovoluje neuvádět druhový výraz na etiketě produktu, který nese chráněné označení - odlišně od práva EU (viz. např. čl. 119(2)

Nařízení (EU) 1308/2013) nebo zákonný název lihoviny chráněným zeměpisným označením nahradit (viz. čl. 10(5)(a) Nařízení (EU) 2019/787).

Zaměříme se na (v RF) chráněná označení vín. V rejstříku a dostupných veřejných osvědčeních ochrany je výraz „вина игристые (шампанские)“ [v českém překladu „vína perlivá (šampaňská)“] uveden přinejmenším u těchto již chráněných označení:

- КУБАНЬ, (čes. Kubáň), č.reg. 260, označení chráněno v RF pro „vína, vína perlivá (šampaňská)“ od 19.03.2021,⁴⁹
- СЕМИГОРЬЕ, (čes. Semigorje), č.reg. 269, označení chráněno v RF pro „vína, vína perlivá (šampaňská)“ od 30.08.2021,⁵⁰
- КУБАНЬ. ТАМАНСКИЙ ПОЛУОСТРОВ, (čes. Kubáň. Tamanský poloostrov), č.reg. 271, označení chráněno v RF pro „vína, vína perlivá (šampaňská)“ od 27.09.2021,⁵¹
- КУБАНЬ. НОВОРОССИЙСК, (čes. Kubáň. Novorossijsk), č.reg. 275, označení chráněno v RF pro „vína, vína perlivá (šampaňská)“ od 26.11.2021,⁵²
- КУБАНЬ. КРЫМСК, (čes. Kubáň, Krymsk), č. reg. 303, označení chráněno v RF pro „vína, vína perlivá (šampaňská)“ od 26.11.2021, v oblasti Krymský rajon Krasnodarského kraje.

Dle názoru autora by měly být také u těchto označení (v případě jejich mezinárodních zápisů) odmítnuty účinky ochrany v EU aktem Komise. V popisu produktů těchto označení jsou použity výrazy, které jsou v rozporu s právními předpisy EU - zejm. právní nemožností zdruhování chráněného označení (Champagne) - viz. čl 103(3) Nařízení (EU) 1308/2013. O argument zákazu zdruhování se opřel m.j. také Soudní dvůr ve svém rozsudku C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III].⁵³

Komise zveřejní mezinárodní zápis oznámený Mezinárodním úřadem podle čl. 6 odst. 4 Ženevského aktu, pokud se zápis vztahuje k produktu, pro který se na úrovni EU poskytuje ochrana označení. Komise má provést u každého mezinárodního zápisu označení výrobku z třetí země posouzení dle čl. 5. Každá oprávněná osoba může podat námítku dle čl. 6.

48 blíže viz. ČERNÝ, M. - HAZUCHA, B. - PRCHAL, P. - МАСКО, L. - ROMANOVÁ, R. *Bezkontaktní výzvy v právu duševního vlastnictví* (2021).

Prostějov : Michal Černý - Ph.D., 2021. S. 131 a násl. dostupné on-line na adrese: <http://www.michalcerny.net/ebx/VOPD21/VOPD21.pdf>

49 výpis z rejstříku dostupný po vyhledání na této adrese: <https://new.fips.ru/registers-web/action?acName=clickRegister&regName=RUGP>

50 výpis z rejstříku dostupný po vyhledání na této adrese: <https://new.fips.ru/registers-web/action?acName=clickRegister&regName=RUGP>

51 výpis z rejstříku dostupný po vyhledání na této adrese: <https://new.fips.ru/registers-web/action?acName=clickRegister&regName=RUGP>

52 výpis z rejstříku dostupný po vyhledání na této adrese: <https://new.fips.ru/registers-web/action?acName=clickRegister&regName=RUGP>

53 také rozborem tohoto rozsudku jsem se na stránkách Duševního vlastnictví již dříve zabýval - viz. ČERNÝ, M. Komentář rozsudku Soudního dvora EU C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III] - na cestě k extraterritorialitě práva označení zeměpisného původu EU do třetích zemí? In *Duševné vlastnictví, 2022*, 3-4, s. 76-82. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf

Následně Komise rozhodne dle čl. 7 Nařízení (EU) 2019/1753. Důvodem pro odmítnutí účinků mezinárodního zápisu na území EU může být i jen negativní výsledek vlastního posouzení Komise dle čl. 5 Nařízení (EU) 2019/1753.

4. Ochrana označení původu a zeměpisných označení v EAEU⁵⁴

Ruská federace je kromě členství ve zvláštní Lisabonské unii (ve znění Ženevského aktu) také členským státem Euroasijské ekonomické unie (dále také jen „EAEU“). Tato mezinárodní organizace má m.j. také chránit označení původu a zeměpisná označení, je však postavena na částečně odlišných principech.

Dne 29.05.2014 byla v Astaně (KZ) sjednána *Dohoda o Euroasijské ekonomické unii*⁵⁵ (dále také jen „EAEU“) mezi Běloruskem, Kazachstánem a Ruskou federací. V současnosti (2023) jsou členy této mezinárodní organizace Arménie, Bělorusko, Kazachstán, Kyrgyzstán a Ruská federace.⁵⁶

Mezi shora uvedenými státy EAEU byla dne 03.02.2020 v Moskvě uzavřena *Dohoda o ochranných známkách, známkách služeb a označení původu výrobků Euroasijské ekonomické unie*⁵⁷ (dále také jen „Dohoda OZOPEAEU“).

Ratifikace Dohody OZOPEAEU začala v únoru 2021, jak informovaly např. Fourmanova a Botvinkina.⁵⁸ Ratifikace již byla provedena ve všech členských státech EAEU a Dohoda OZOPEAEU vstoupila v platnost 26.04.2021 - jak informovala např. Zhussipova.⁵⁹ Pro účely tohoto textu se zabýváme pouze ustanoveními o ochraně označení původu (a nezbytnými institucionálními ustanoveními).

V čl. 2 Dohody OZOPEAEU jsou obsaženy nezbytné definice. Pokud jde o *označení původu výrobku EAEU*, (dále také jen „OPVEAEU“) a jejich registraci se dle čl. 2 dohody *Jednotným rejstříkem označení původu výrobku CES* rozumí: „soubor informací o registrovaných označeních původu

zboží, které má právní ochranu na území států Strany, který se skládá z národních sekcí (podle států Stran) a jsou zveřejněny na úředních webových stránkách euroasijské ekonomické komise.“

Ochranným známkám EAHF se Dohoda OZOPEAEU věnuje v ustanoveních čl. 3 - 19, označením původu výrobku jsou věnována ustanovení čl. 20 - 23.

I když Dohoda OZOPEAEU obsahuje ujednání o ochraně ochranných známek i označení původu, byly sjednány odlišné režimy odrážející odlišné přístupy k ochraně těchto právních statků. Pro ochranné známky (a servisní známky) Dohoda přijímá princip „jedna EAHF registrace, ochrana ve všech (členských) státech“, u označení původu je zvolen princip částečně odlišný.

Čl. 20⁶⁰ Dohody OZOPEAEU upravuje postupy nezbytné před vznikem jednotného rejstříku označení původu výrobků EAEU (dále jen „OPVEAEU“). Smluvní strany si mají vyměnit obsah informací z národních rejstříků označení původu výrobků, následně má dojít ke zřízení jednotného rejstříku OPVEAEU. Průpis zápisů z národních rejstříků ovšem nemá být automatický, ale má k němu dojít *na základě žádosti oprávněného uživatele a po zaplacení poplatků patentových úřadů všech členských států EAEU*.

Osvědčení má být vydáno na dobu platnosti (trvání práva k OPVEAEU) dle právního předpisu té členské země, kde je označení původu výrobku již zapsáno. Je-li označení původu výrobku zapsáno současně ve více zemích, pak je jako OPVEAEU zapsáno na dobu platnosti, které vyprší později (ve vztahu k dříve vzniklým národním ochranám). Dohoda OZOPEAEU totiž v čl. 22 upravuje dobu platnosti OPVEAEU, a to na 10 let. Tento princip je do Dohody OZOPEAEU převzat jako převládající z národních právních úprav členských států EAEU - toto trvání (certifikátu) ochranných práv stanoví právní předpisy v Ruské federaci,⁶¹ Bělorusku,⁶² Kazachstánu⁶³ a Arménii⁶⁴ - pouze v Kyrgyzstánu je dosud označení zapisováno na dobu neurčitou.

54 text této kapitoly vychází z již dříve publikovaného textu v díle ČERNÝ, M. - HAZUCHA, B. - PRCHAL, P. - MACKO, L. - ROMANOVÁ, R. *Bezkontaktní výzvy v právu duševního vlastnictví* (2021). Pro účely této publikace byl však aktualizován a přepracován.

55 autentická znění dohody jsou v běloruském, kazašském a ruském jazyce; v anglickém překladu dostupná ze stránek Organizace spojených národů na této adrese: https://www.un.org/en/ga/sixth/70/docs/treaty_on_eeu.pdf

56 pozn.autora: Okruh členských států je nižší, než je v EAPO (Eurasian Patent Organization) - kde jsou členy Arménie, Bělorusko, Kazachstán, Kyrgyzstán a Ruská federace, ale dále také Ázerbájdžán, Turkmenistán a Tádžikistán

57 v autentickém ruském jazykovém znění je dostupná na stránkách depozitáře - Komise EAEU, - zde: <http://www.eurasiancommission.org/ru/act/finpol/dobd/intelsobs/Documents/ДОГОВОР%20о%20товарных%20знаках%20ЕАЭС.pdf>

58 FOURMANOVA, E. - BOTVINKINA, A. *Worldwide: Ratification Begins For The EAEU Treaty On Trademarks, Service Marks and Appellations Of Origin*, In *Mondaq*, 05.02.2021. Dostupné on-line na adrese: <https://www.mondaq.com/russianfederation/trademark/1033710/ratification-begins-for-the-eaeu-treaty-on-trademarks-service-marks-and-appellations-of-origin>

59 ZHUSSIPOVA, A. *EAEU Trademark Agreement Enters into Force In Lexology*, 05.05.2021. Dostupné on-line na adrese: <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=1c1661f3-4a76-496f-ae04-675e7415602a>

60 vlastní český (tedy) neúřední překlad čl. 20 dohody jsem již uvedl ve svém jiném dále, na které si tímto dovoluji pro obsáhlost textu odkázat - ČERNÝ, M. - HAZUCHA, B. - PRCHAL, P. - MACKO, L. - ROMANOVÁ, R. *Bezkontaktní výzvy v právu duševního vlastnictví* (2021). viz. <http://www.michalcerny.net/ebx/VOPD21/VOPD21.pdf> Text příslušných článků dohody je na s. 164 a s. 165.

61 čl. 1531(1) Občanského zákoníku Ruské federace (ve znění zákona č. 230-FZ) - část čtvrtá

62 viz. čl. 1027 Občanského zákoníku (Běloruska) - zákon 218-Z ze dne 7.12.1998 (ve znění zákona 135-Z ze dne 17.07.2018)

63 srov. čl. 34 odst. 3 zákona - dostupné on-line na adrese: https://kazpatent.kz/sites/default/files/zakon_o_tovarnyh_znakah_eng.pdf

64 čl. 13(2) Zákona republiky Arménie o zeměpisných označeních

V posledním roce je možné ochranu obnovit, a to na dalších 10 let (a toto neomezeně opakovat). Dle čl. 22 odst. 4 Dohody OZOPEAEU je poskytována dokonce poshověcí lhůta (6 měsíců), prodloužení na základě žádosti podané až v rámci poshověcí lhůty je ovšem zvlášť zproplatněno.

Závěr

Roky 2022 a 2023 zatím přinesly další rozvoj Lisabonského systému ochrany označení původu a zeměpisných označení. Po přistoupení OAPI, Tuniska a Ruské federace vzrostl teritoriální zásah na celkem 71 států.

Přistoupení nových států bude znamenat z aplikačního hlediska některé nové výzvy. Půjde zejm. o poskytnutí nebo odmítnutí účinků ochrany mezinárodním zápisem v EU v důsledku případných kolizí s ochranou spotřebitele proti potenciálně klamavým názvům (ev. také v kolizi s názvy plemen zvířat), dále pak také o řešení problému zdruhovění - kde ochrana již existujících označení (např. Champagne (CHOP) a Cognac (ZO)) v EU zahrnuje m.j. také ochranu proti zdruhovění). Účinky ochrany by proto měly být v EU odmítnuty pro taková značení, která by - byť i jen v popisu výrobků, - uváděla výrazy odvozené od chráněných označení. Opačný postup by vedl k oslabování ochrany chráněných označení.

Důrazně odmítnuty by měly být jakékoliv pokusy o účinky mezinárodního zápisu v EU (nebo členských státech) na podkladě národních zápisů označení RF pro výrobky pocházející z Krymu.

Shora uvedené výzvy ovšem budou v EU v zásadě řešitelné důslednou aplikací vlastního práva, zejm. pak s akcentem na veřejný pořádek, jakož i norem práva mezinárodního.

Použité zdroje

Monografie

1. ČERNÝ, M. - HAZUCHA, B. - PRCHAL, P. - MACKO, L. - ROMANOVÁ, R. *Bezkontaktní výzvy v právu duševního vlastnictví (2021)*. Prostějov : Michal Černý - Ph.D., 2021. S. 131 a násl., dále dostupné on-line na adrese: <http://www.michalcerny.net/ebx/VOPD21/VOPD21.pdf>

Odborné články a příspěvky ve sbornících

2. ČERNÝ, M. *Komentář rozsudku Soudního dvora EU C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III] - na cestě k ex-*

tratoritorialitě práva označení zeměpisného původu EU do třetích zemí? In *Duševné vlastnictví*, 2022, 3-4, s. 76-82. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf

3. ČERNÝ, M. *Označení původu a zeměpisná označení produktů z členských států EU k mezinárodnímu zápisu v roce 2022*. In *Duševné vlastnictví*, 2022, 3-4, s. 66-69. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf
4. ČERNÝ, M. *Změny v právu označení zeměpisného původu v důsledku vstupu Ženevského aktu v platnost, Nařízení (EU) 2019/1753 a Brexitu*. In *Duševné vlastnictví*, 2021, 1. S.6-29.
5. ČERNÝ, M. *Informace ze světa označení původu a zeměpisných označení: První sady unijních označení k mezinárodní ochraně podle Ženevského aktu* In *Duševné vlastnictví*, 2021, 3-4, S. 52-55. Dostupné on-line (Open Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2021/03/eDV_2103_04.pdf
6. ČERNÝ, M. *Zeměpisná ochranná známka („EMMENTALER“) jako nástroj opětovného prosazení ochrany označení výrobku zvláštních vlastností?* In RONOVSÁ, Kateřina - HAVEL, Bohumil - LAVICKÝ, Petr a kol. *Pocta prof. Janu Hurdíkovi k 70. narozeninám. Základní otázky života, práva a vůbec ...!* Brno : Masarykova univerzita, 2021
7. FOURMANOVA, E. - BOTVINKINA, A. *Worldwide: Ratification Begins For The EAEU Treaty On Trademarks, Service Marks and Appellations Of Origin* In *Mondaq*, 05.02.2021. Dostupné on-line na adrese: <https://www.mondaq.com/russianfederation/trademark/1033710/ratification-begins-for-the-eaeu-treaty-on-trademarks-service-marks-and-appellations-of-origin>
8. ORLOVA, V. *The amendments to the Russian Civil Code concerning the legal protection of geographical indications have come into force*. In *pgplaw.com* (28.07.2020), dostupné on-line na adrese: <https://www.pgplaw.com/analytics-and-brochures/alerts/entered-into-force-amendments-to-the-civil-code-of-the-russian-federation-on-the-legal-protection-of/>
9. ZHUSSIPOVA, A. *EAEU Trademark Agreement Enters into Force* In *Lexology*, 05.05.2021. Dostupné on-line na adrese: <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=1c1661f3-4a76-496f-ae04-675e7415602a>

65 zde máme na mysli zejm. Chartu Organizace Spojených národů - v Československu vyhlášena Vyhláškou ministra zahraničních věcí č. 30/1947 Sb.

Právní předpisy Evropské unie

10. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin
11. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007
12. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787 ze dne 17. dubna 2019 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008
13. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 ze dne 23. října 2019 o opatřeních Unie po jejím přistoupení k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označení původu a zeměpisných označení

Mezinárodní dohody, jimiž je Evropská unie vázána

14. Dohoda o přidružení mezi EU a Ukrajinou, Brusel 21.03.2013, publikovanou v Úředním věstníku EU (L 161, 29.05.2014)
15. Ženevský akt Lisabonské dohody o označení původu a zeměpisných označení

Mezinárodní dohody, jimiž jsou vázány všechny státy Evropské unie

16. Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví (Dohoda TRIPS) - v ČR vyhlášena Sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., o sjednání Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO)
17. Charta Spojených národů - v Československu vyhlášena Vyhláškou ministra zahraničních věcí č. 30/1947 Sb., o chartě Spojených národů a statutu Mezinárodního soudního dvora, sjednaných dne 26. června 1945 na konferenci Spojených národů o mezinárodní organizaci, konané v San Francisku

Rozsudky Soudního dvora Evropské unie

18. C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III]

Úřední databáze označení původu a zeměpisných označení orgánů Evropské unie

19. Databáze eAmbrosia (Komise EU)
20. Databáze GIview (EUIPO)

Legislativní návrhy Evropské unie

21. Návrh GICIPR - návrh COM(2022) 174 final 2022/0115(COD)
22. Návrh GIAWSR - návrh COM(2022) 134 final 2022/0089(COD)

Právní předpisy Tuniska k ochraně označení původu a zeměpisných označení

23. zákon č. 99-57 ze dne 28.06.1999 o kontrolovaných označeních původu a údajích o původu zemědělských produktů
24. zákon č. 2007-68 ze dne 27.12.2007 o označeních původu, zeměpisných označeních a údajích o původu řemeslných výrobků
25. Celní kodex - přijatý zákonem č. 2008-34 ze dne 02.06.2008 a doplněný zákonem č. 2018-56 ze dne 27.12.2018

Mezinárodní dohody, jimiž Evropská unie není vázána

26. Dohoda o Euroasijské ekonomické unii
27. Dohoda o ochranných známkách, známkách služeb a označení původu výrobků Euroasijské ekonomické unie

Právní předpisy států EAEU k ochraně označení původu a zeměpisných označení

28. Zákon republiky Arménie o zeměpisných označeních
29. Občanský zákoník Běloruska - zákon 218-Z ze dne 7.12.1998 (ve znění zákona 135-Z ze dne 17.07.2018)
30. Zákon o ochranných známkách Kazachstánu
31. Občanský zákoník Ruské federace

Databáze označení původu a zeměpisných označení ve státech EAEU

32. Databáze označení původu a zeměpisných označení (Rospatent)

Ostatní zdroje

33. Všeobecně ostatní zdroje shora v přehledu specificky neuvedené, pokud jsou označeny v textu (vč. poznámkového aparátu) nebo formou odkazů - např. internetové stránky apod.